

CÍLE A PROGRAMY V OBLASTI OBRANY STÁTU

Píši tento úvodní článek v době, v níž se řeší historicky významné otázky budoucnosti našeho státu. Rozhodnutí o jeho perspektivním uspořádání se dotkne všech oblastí "res publica" včetně armády. Není a jistě ani nemůže být náhodou, že se příslušníci armády živě zajímají o náš další státoprávní vývoj. Jako ostatní občané této republiky, jako vojáci federální armády i jako jedinci se svými sociodemografickými a sociopsychickými znaky a dispozicemi. Není snad sporu o tom, že na to mají právo, stejně jako povinnost podřídit se zákonodárnému rozhodnutí.

Domnívám se však, že na jedné straně bez ohledu na tuto závažnou skutečnost, na druhé straně právě s mimořádným zřetelem na ni, nelze ani na okamžik zapomenout na všestranné zajištění obrany a bezpečnosti státu, na potřebný rozvoj armády. Naopak, dnešní doba vyžaduje mimořádné soustředění tvůrčího intelektuálního potenciálu nejen vrcholových řídicích subjektů resortu MO, ale i orgánů moci výkonné a zákonodárné na moudré řešení cílů a programů v oblasti bezpečnosti a obrany státu.

Dnes již se nelze spokojit s přijímáním dílčích, převážně operativních či spíše organizačních opatření. Moderní filosofie řízení každé závažné změny pramení z volby žádoucích cílových stavů, následně pak z volby programů k jejich dosažení.

Soudím, že je na výsost moudré rozhodnutí předložit parlamentu (a potom každoročně) dokument "Cíle a programy v oblasti obrany státu". Dokument, jehož přijetí rozhodne o tom, jakou armádu chce stát mít a jaké prostředky vynaloží na její budoucí rozvoj. Činí se tak ve všech vyspělých demokratických státech světa, je to nezbytné pro tvorbu a realizaci vojenské politiky státu, pro řízení a plánování v resortu obrany. Tento dokument svým obsahem a strukturou umožní kvalifikovaně rozhodnout o cílech obrany státu a rozvoje její armády, jakož i o variantách cest k jejich dosažení, posléze o výši rozpočtu pro tyto potřeby.

Paralelně se připravuje aktualizace resortního dokumentu prvořadě důležitosti "Soustava cílů rozvoje Čs. armády a vojenské části Civilní obrany do roku 2005". Dokumentu, který má integrovat řídicí myšlení a chování všech velitelů a náčelníků ke stanoveným krátkodobým, střednědobým a dlouhodobým cílům rozvoje armády. Současně bude vydán projekt "Zavedení metody řízení pomocí cílů do Čs. armády", jehož realizace začne s nástupem nového roku.

Stojíme na prahu nového výcvikového roku, který se nyní bude krýt s rokem kalendářním. Rozkaz ministra obrany na výcvikový rok 1993 sleduje novou filosofii řízení a plánování v resortu obrany a v armádě. Pod zorným úhlem perspektivního rozvoje stanoví základní cíle rozvoje Čs. armády a hlavní opatření k jejich dosažení v roce 1993. Směrnice náčelníka GŠ Československé armády

pro přípravu vojsk Čs. armády přitom určí zásadní úkoly v její přípravě a rozv. v novém výcvikovém roce.

Nový systém plánování, upravený novým předpisem, vychází z moderního systému řízení, především z tvůrčí aplikace metody řízení pomocí cílů. Kor. dlouhou éru centrálního a detailního plánování přípravy vojsk až do nejnižší stupně řízení a velení. Naopak, poskytuje významné pravomoci, ale i odpovědnost velitelům a náčelníkům na liniové a štábní ose řízení v plánovací činnosti.

Dalo by se říci, že se start do nového roku připravuje moderně, uvážlivě a že to měl přinést své ovoce v praktické realizaci zásadních transformačních změn v vývoji armády, stanovených pro rok 1993. Jsou předpoklady, že bude v tomto období splněn cíl 1. řádu: "Obrana ČSFR je organizována vlastními silami v souladu s čs. vojenskou doktrínou, Čs. armáda je po reorganizaci a rediskraci schopná plnit stanovené úkoly".

Současně se připravuje koncepce rozvoje armády po roce 1993, řešící cíle a úkoly v období střednědobém - v letech 1994-1997. Chvála na to, že tato střednědobá koncepce se konfrontuje s prognózou "Systém obrany státu a armáda po roce 2000", vypracovaný Institutem pro strategická studia.

Co je dále podstatné - zpracovávají se jednotlivé programy k realizaci klíčových cílů, tj. strategicky nejvýznamnějších cílů, jejichž dosažení v první instanci rozhodne o zásadní transformaci armády. Z programů uvádím zejména komplexní program profesionalizace, program modernizace výzbroje a techniky, program informatizace, program rozvoje vojenského vzdělání a školství, program výstavby logistiky, sociální program rozvoje armády aj.

Dalo by se tedy říci, že nejen start do nového roku, ale i do střednědobého i dlouhodobého časového horizontu rozvoje systému obrany a armády má své teoretické zázemí i praktická řešení.

Přirozeně ale ... vše souvisí s perspektivním uspořádáním státu. Nemají však pravdu ti, kteří zastávají vyčkávací stanoviska a postoje, zpochybňují potřebu intenzivně se zabývat rozvojem čs. vojenství v teorii a praxi. Domnívám se, že uvedené moderní přístupy k řízení a plánování jsou všeobecně platné. Kategorickým imperativem pro všechny řídicí subjekty by mělo být - plně je respektovat.

Dnešní složitá doba ve vývoji našich národů je, nebo by měla být, pro nás všechny **alarmující výzvou pro racionální řídicí myšlení a chování**. Dnešní složitá doba vyžaduje dvojnásobně než v dobách standardních před přijímáním závažných rozhodnutí **tvůrčí dialog**. Mějme se na pozoru před autokratickým a subjektivním rozhodováním. Vyvarovat se musíme prosazování jednostranných lokálních a partiálních zájmů, rozhodně pak emocí a úzce osobních ambicí. Kde chybí teoretické systémové přístupy, konfrontace nejrůznějších názorů a postojů, tam je prostor pro úzce utilitární a prakticistní řešení. Dnešní doba je příležitostí pro vytvoření účinného mostu mezi decizní sférou, teoretiky, vědci, výzkumníky i praktiky. V moderním světě řízení se již po dvě desetiletí plně uplatňuje skupinově participativní styl řízení. Současnost v zájmu optimálního rozhodování o budoucnosti předpokládá prostor pro tvůrčí participaci. Je dobou pro intenzivní činnost "braintrustů". Nelze promarnit žádnou šanci pro vskutku moudré rozhodování.